

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РУСКИ ЕЗИК ЗА V КЛАС (ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по руски език в прогимназиалния етап на основната образователна степен е насочено към овладяване на основни знания, умения и отношения, свързани с общуването и с изграждането на комуникативни компетентности на ученика.

Тази програма за общообразователна подготовка по руски език е предназначена за ученици от V клас, покрили равнище A1 от Общата Европейска езикова рамка при завършване на началния етап на основното образование и започващи обучение за постигане на равнище A2 от Общата Европейска езикова рамка в края на VII клас. Учебната програма конкретизира резултатите, които учениците трябва да постигнат в края на V клас по всяко едно от четирите умения чрез основните тематични области и конкретните теми към тях.

Тематичните области, лексиката и граматическият материал са ориентирани към интересите и възрастовите особености на учениците. Програмата следва спираловидния принцип на повторемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящи се както за всеки клас, така и за целия етап на обучение.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

Таблица с декомпозирани стандарти

СЛУШАНЕ	ЧЕТЕНЕ	ГОВОРЕНЕ	ПИСАНЕ
<p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира най-същественото в кратки указания, обяви, съобщения, представени с ясна дикция и нормално темпо на речта, стандартно произношение и характерна за езика интонация; • да проследява кратък разговор, като разбира комуникативните намерения и идентифицира лицата и темата; 	<p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да извлича основна информация, да разбира конкретната тема и комуникативната насоченост в кратък текст, да разбира конкретни подробности от ограничени по обем писмени текстове по познати теми от всекидневието, свързани с непосредственото обкръжение, написани на стандартен език; • да се ориентира и открива 	<p>Ученикът може:</p> <p>При диалогична реч</p> <ul style="list-style-type: none"> • да общува в обичайни ситуации, които изискват пряк обмен на несложна информация по познати теми; • да установява контакт, да търси и дава информация при изпълнение на лесни, обичайни задачи и дейности по познати всекидневни теми; • да участва с несложни реплики в кратък разговор по изучаваните теми; 	<p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да попълва формуляри с лични данни; • да формулира кратки съобщения; • да пише писмо/електронно писмо, покана, да изразява благодарност, извинение и др., използвайки несложни изразни средства и връзки; • да съставя текст по изучавани теми, като ползва зададени опори.

<ul style="list-style-type: none"> да разбира често употребявани изрази и лексика, общата информация и полезни подробности в кратки текстове по познати теми, представени с ясна дикция, нормално темпо на речта, стандартно произношение и характерна за езика интонация; да разбира указания за изпълнение на учебни дейности. 	<p>полезна информация в обяви, реклами и учебни разписания;</p> <ul style="list-style-type: none"> да разбира кратки писма, покани и електронни съобщения; за се ориентира в кратки, несложни текстове с помощта на опори; да разбира указания за изпълнение на учебни дейности. 	<ul style="list-style-type: none"> да говори бавно, макар и с паузи, с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането, при необходимост подпомаган от събеседника си; да използва подходящи лексикални и граматични конструкции и изучени фрази на речевия етикет; да прилага компенсаторни стратегии. <p>При монологична реч</p> <ul style="list-style-type: none"> да описва по елементарен начин с прости думи семейството си и познати хора, условията си на живот и обкръжаващата го среда; да изразява накратко съгласие или несъгласие по познати теми; да разказва накратко за своето ежедневие и бъдещи намерения; да говори, макар и бавно, с паузи, с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането; да прилага компенсаторни стратегии. 	
--	---	--	--

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати (компетентности по четирите основни умения: слушане, четене, говорене и писане)	Нови знания
<p>Необходимо е да има елементи и/или отделна рубрика, свързани с културата на Русия и рускоезичния свят, както и интегрирани въпроси и теми от областта на гражданското</p>	<p>СЛУШАНЕ Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> да разбира общото съдържание на кратки текстове и диалози, свързани с изучаваните теми, представени с ясна дикция и нормално темпо на речта, стандартно произношение и характерна за 	<p>Тъй като в началния етап граматичните категории се представят индуктивно и се усвояват имплицитно, а морфологията се изучава чрез синтактични конструкции, всички граматически знания в V клас се преподават като нови. В V клас се прави систематизиране и разширяване на изучената граматика и се въвеждат названията на граматичните категории.</p>

образование и устойчивото развитие, с активно приложение на ИКТ в клас. Изкуствата и технологиите да са представени в дейностите.

I. АЗ И ДРУГИТЕ

- Лична информация
- Моите приятели
- Моето семейство
- Роднински връзки

II. СВЕТЪТ ОКОЛО МЕН

- Моето родно място, моят дом
- Моето училище, моят клас

III. МОЕТО ВСЕКИДНЕВИЕ

- Моят дневен режим
- Облекло
- Здраве. Човешко тяло. При лекаря/зъболекаря
- В магазина (плодове, зеленчуци, хранителни продукти)

IV. АЗ И ПРИРОДАТА

- Сезони и географски обекти

езика интонация;

- да разбира кратък разговор, като определя комуникативните намерения и идентифицира лицата и темата;
- да разбира диалози с често употребявани изрази и лексика по изучаваните теми;
- да разбира конкретни и необходими подробности в кратки, ясно формулирани текстове по предвидените теми;
- да разбира кратки описания по темите в програмата;
- да разбира указания за изпълнение на учебни дейности.

ЧЕТЕНЕ

Ученикът може:

- да разбира основни понятия, свързани с темите, предвидени в програмата;
- да разбира общото съдържание на текстове, отговарящи на тематичните области, предвидени в програмата;
- да разбира конкретната тема и комуникативните намерения в кратък текст;
- да извлича основна информация и полезни подробности от ограничени по обем писмени текстове по темите, предвидени в програмата и написани на стандартен език;
- да открива конкретна информация в кратки информативни текстове;
- да се ориентира в кратки, несложни текстове с помощта на илюстративен материал;
- да разбира указания за изпълнение на учебни дейности.

Ученикът може да употребява в речта си езикови средства от следните равнища:

I. ФОНЕТИКА

- Редукция на гласните в неударена сричка;
- Корелация на меки и твърди съгласни;
- Произношение на шушкови съгласни;
- Интонация на прости изречения:
 - повествователно (ИК-1);
 - въпросително с въпросителна дума (ИК-2);
 - въпросително без въпросителна дума (ИК-3).

II. МОРФОЛОГИЯ

1. Съществително име

- Род и число на съществително име.
- Употреба в речта на основните падежни значения:

Именителен падеж

- субект на действието (*Миша читае.*);
- факт, събитие (*Завтра у нас будет олимпиада по русскому языку.*);
- обръщение (*Маша, пойдём в бассейн!*).

Родителен падеж

без предлог:

- за изразяване на принадлежност (*Это книга девочки.*);
- за отсъствие на лице/предмет (*У меня нет ручки.*);
- с предлога *у* за лице, на което му принадлежи нещо (*У Ивана есть велосипед.*).

Дателен падеж

- с глаголите *мешать, радоваться, посылать, учиться* (*Ира послала письмо другу.*);
- за обозначаване на възраст (*Наташе 11 лет.*).

Винителен падеж

- обект на действието при неодушевени предмети (*Я читаю*

- Растенията и животните в двора

V. БЪЛГАРИЯ И СВЕТЪТ

- Моята родина и Русия/рускоезичният свят (обща информация)
- Празници и традиции

ГОВОРЕНЕ

При диалогична реч ученикът може:

- да общува в обичайни ситуации, които изискват пряк обмен на несложна информация по темите, предвидени в програмата;
- да установява контакт, да търси и дава информация при изпълнение на лесни, обичайни задачи и дейности по изучаваните теми;
- за участва с несложни реплики в кратък разговор за близкото си обкръжение;
- да говори бавно, макар и с паузи, с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането, при необходимост подпомаган от събеседника си;
- да използва подходящи езикови форми и речево поведение;
- да прилага компенсаторни стратегии.

При монологична реч ученикът може:

- да описва по несложен начин семейството си и хора от близкото си обкръжение;
- да изразява съгласие или несъгласие по изучаваните теми;
- да разказва накратко за своето ежедневие и бъдещи намерения;
- да говори, макар и бавно, с паузи, с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането;
- да прилага компенсаторни комуникативни стратегии.

ПИСАНЕ

Ученикът може:

- да попълва формуляр с основни лични данни;
- да съставя кратки съобщения;

книгу.);

- за означаване насоченост на действието с предлозите *в* и *на* (*Мы идём на стадион.*);
- за обозначаване на време (час, ден от седмицата) (*В среду мы пойдём в театр.*).

Творителен падеж

- без предлог с глаголите: *быть, стать, работать* (*Вова мечтает стать футболистом.*);
- с предлога *с* за съвместност на действието. (*Я была в кино с подругой.*)

Предложен падеж

- за място с предлозите *в, на*, включително особени случаи на употреба (*в лаборатории, в углу*) (*Лагерь находится на берегу моря.*);
- разкриване съдържанието на речта с предлога *о/об* (*Ученики писали сочинение о дружбе.*).

2. Прилагателно име

- единствено и множествено число с основа на твърди и меки съгласни в именителен падеж.

3. Местоимение

- лични местоимения в именителен падеж;
- притежателни местоимения за 3 л. ед. и мн. число *его, её, их* (*Это его фотография.*).

4. Числително име

Бройни числителни до 100 в именителен падеж.

5. Глагол

- спрежение;
- инфинитив;
- време (сегашно, минало, бъдеще сложно).

6. Наречие

- за начин на действие (*легко, трудно*);
- предикативни (*весело, грустно*);
- за количество и степен (*много, очень*).

III. СИНТАКСИС

- видове просто изречение;

	<ul style="list-style-type: none"> • да пише кратък текст/електронно писмо, в което разказва за себе си и всекидневие си, за своя роден град, своето училище и клас, за своя дневен режим, за географски обект/обекти в България и в Русия, за празниците и традициите на България и Русия, като при необходимост ползва справочни пособия, включително и учебен речник; • да описва семейството и приятелите си, дома си или любима стая, себе си и здравословното си състояние, като при необходимост ползва опори; • да пише писмо/електронно писмо, в което отправя покана, изразява благодарност, извинение, поздравление използвайки несложни изразни средства и връзки. 	<ul style="list-style-type: none"> – въпросителни изречения с общ въпрос; – въпросителни изречения с алтернативен въпрос; – пряка и косвена реч. <p>IV. ЛЕКСИКА</p> <p>Включва основни лексикални единици, необходими за несложна комуникация по предвидените от програмата тематични области:</p> <ul style="list-style-type: none"> • лична информация; • предпочитания; • роднински връзки; • описание на външен вид и някои черти на характера; • обществени сгради; • учебни предмети; • помещения в дома, мебели; • дейности от дневния режим; • части на човешкото тяло; • здравословно състояние; • основни хранителни продукти (плодове, зеленчуци, месо и др.); • облекло; • климатично време; • географски обекти; • градински растения и домашни животни; • празници и традиции. <p>Включват се елементи от речевия етикет: поздрав, обръщение, представяне, запознаване, сбогуване, извинение, съгласие/несъгласие, благодарност, молба, покана, поздравление, пожелания за празници.</p>
--	---	--

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет *руски език* в V клас е определеният годишен брой часове в прилагания в училището рамков учебен план.

За нови знания	50%
За упражнения, преговор, обобщение и практически дейности	45%
За писмени контролни работи	5%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Съотношение при формиране на срочна и на годишна оценка:

Текущи оценки от устни и писмени изпитвания	60%
Оценки от контролни работи	20%
Оценки от други участия (участие в часа, изпълнение на домашни работи, работа по групи, работа по проекти и др.)	20%

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Програмата по руски език за V клас дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение, съобразени с входното равнище на учениците и тяхната мотивация за учене и стимулиращи индивидуалното им развитие.

Обучението по руски език в V клас дава възможност ученикът:

- да развие езикова, социокултурна и ключови компетентности;
- да прилага на практика изучавания език: да чете, да разбира устна реч, да общува на елементарно ниво, да се изразява в писмена и устна форма;
- да изгради положително отношение към изучаването на руски език и култура.

ПОДХОДИ И МЕТОДИ ПРИ ОБУЧЕНИЕТО ПО РУСКИ ЕЗИК

Обучението по руски език в V клас затвърждава и задълбочава знанията, надгражда уменията и отношенията, усвоени в началния етап на основната степен, чрез:

- прилагане на личностно-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- прилагане на комуникативен подход с акцент върху практическата насоченост на обучението;
- формиране на базова култура на личността: нравствена, правна, естетическа, физическа, култура на труда, на общуването;
- развиване на творчески умения и независимо мислене на учениците;
- принципа на преподаване от лесно към трудно, от изучено към ново, като работата се основава на личния опит и изучаваното по другите учебни предмети; новият материал се съпоставя с изучения;
- *интегрираното изграждане на четирите езикови умения с акцент върху развиването на говорните компетентности;*

- общуване в клас на руски език (родният се използва при необходимост);
- изграждането на нагласа за межкултурно общуване, развиване на толерантност и интерес към други култури и модели на поведение, както и на чувство за национална идентичност при изучаване на социокултурната информация за Русия и рускоезичния свят.

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации, използване на помощни материали и техника
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогаляване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика, човекът и природата, география и икономика
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по руски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез: <ul style="list-style-type: none"> • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците • работа по проекти • дидактически игри • извънкласни дейности (изложби, изнесени сред природата уроци, свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.)

	<ul style="list-style-type: none"> • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.) • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси) <p>връзка с всички учебни предмети</p>
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с учебни предмети история и цивилизации и география и икономика
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, развиване на новаторско мислене и възприемане на нови идеи, връзка с учебен предмет технологии и предприемачество
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България, Русия и рускоезичния свят, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети история и цивилизации, география и икономика, музика и изобразително изкуство
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА ЗА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, за опазване за световното и националното културно наследство и спазване принципите на социалното равенство, връзка с учебните предмети физическо възпитание и спорт, човекът и природата, история и цивилизации, география и икономика